

Barcelona

Repensant el treball

La reivindicació de treball decent pren força al si de la Pastoral Obrera

Joan Andreu Parra
Barcelona

2006, 2010, 2012. Tres reformes laborals en sis anys i una nova recomanació de la directora gerent del Fons Monetari Internacional, Christine Lagarde: «La dualitat del mercat laboral (...) no condueix a resoldre la desocupació a Espanya. Esperem una reforma laboral» (*El País*, 18/04/2017). Un cop més, la recepta habitual cuina-da pels xefs de sempre.

El model econòmic vigent pressiona per desregular tots els àmbits possibles i això exigeix sacrificis: entre d'altres, reduir els costos del treball. A la pràctica, la devaluació salarial s'ha convertit en el millor mètode per corregir les pèrdues de competitivitat de l'economia espanyola respecte dels altres estats membres de l'euro. És un camí de reculada progressiva —de no retorn?— en els avenços assolits pels treballadors.

«El treball forma part de l'engranatge de l'economia de mercat i, per tant, el treballador s'ha convertit en un titella. Joan Pau II ja va assenyalar a *Laborem exercens* la prioritat del treball humà sobre el capital. Però aquí també juguen els contravalors de l'egoisme, l'avarícia, amb els diners al centre, i al voltant les persones i un planeta que també està patint», descriu el director del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya (SI-POC), Pepe Baena.

Mercantilització del treball

Davant d'aquesta desregulació laboral, és oportú recordar la carta pública que el delegat de la Pastoral Obrera de Barcelona, Pepe Rodado, va adreçar al president de la patronal espanyola (CEOE), Joan Rosell, el maig de l'any passat: «Les propostes empresarials són tot un prodigi d'enginyeria econòmica i una ofensiva que

TERESA CRESPO

«Les reformes laborals han permès la vulneració dels drets més elementals»

«El treballador ha deixat de sentir-se de classe obrera i ja no confia en l'acció sindical»

Empresa d'inserció de la Fundació Ared, entitat federada a ECAS.

certament no podem dir que no tinguí precedents: curiosament a la industrialització salvatge del segle XIX! La que va condemnar a la misèria milions de treballadors i treballadores, i va crear unes desigualtats obscenes.»

Efectivament, el panorama que han deixat les darreres reformes laborals és devastador. Les Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) en són un bon termòmetre, ja que el centenar d'entitats federades treballen amb persones en risc o en situació d'exclusió social. «Les reformes laborals són una de les causes de la mala qualitat de la contractació actual i han permès la vul-

neració dels drets més elementals; és urgent modificar aquest marc», sosté la presidenta d'ECAS, Teresa Crespo.

«L'Església estem en contra d'aquestes reformes laborals que permeten encadenar contractes temporals, han significat una pèrdua de cobertura de la prestació de desocupació, en definitiva, unes retallades dràstiques, a més del fet que s'ha anat perdent salari», assegura Baena. Per això, des del SI-POC s'informa de les conseqüències de les reformes laborals i es denuncia la pèrdua progressiva de drets laborals en els manifestos del Primer de Maig i del 8 de març, Dia Internacional de la Dona Treballadora.

«La crisi dels darrers anys ha provocat canvis tan profunds en el mercat laboral que s'ha permès legalitzar comportaments empresarials que generen injustícia i precarietat. Creix el grup de treballadors amb salaris per sota del llindar de la pobresa [un 13%], la bretxa de gènere fa que les dones cobrin un 20% menys que els homes per la mateixa feina, un 50% de joves no han arribat a entrar mai al mercat laboral, proliferen els contractes per hores o per dies que no ofereixen cap seguretat i la forquilla salarial s'eixampla», continua Crespo.

Quarta revolució industrial

Les revolucions industrials successives sempre han comportat canvis profunds per les innovacions empresarials que modifiquen les condicions

Societats sense treball?

La feina ha perdut la centralitat d'altres temps. En aquest sentit, l'Estat espanyol és un enorme laboratori d'assaig amb un atur estructural elevat des de fa 30 anys i perfils determinats exclusivament del mercat de treball: «El treball deixa de ser l'element fonamental per a la integració de les persones a la societat; ja no dona la seguretat d'uns ingressos mínims per a una vida digna, és inestable i genera precarització. Però, per altra banda, tothom necessita sentir-se útil, poder participar de la vida en societat com a ciutadà i gaudir del reconeixement de la seva vàlua i capacitats», indica la presidenta de la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, Teresa Crespo.

«Per tant —continua Crespo—, és participant en la comunitat sense rebre un salari a canvi, on caldrà trobar aquests elements que són fonamentals per al

desenvolupament de la persona.» Per això té sentit el debat sobre una renda garantida de ciutadania en els seus diferents formats: «Oferriria la seguretat de subsistir i, alhora, ens donaria llibertat per negociar unes condicions laborals dignes. Cal pensar en aquesta opció i estudiar com es fa viable», destaca Crespo.

Des de la Pastoral Obrera de Catalunya estan d'acord en la renda bàsica de ciutadania però, alhora, posen l'accent a anar a les causes que provoquen la precarietat: «La gent necessita cobrir les necessitats bàsiques, però els ajuts són una manera de tapar les causes. El model és el del bon samarità: tenir compassió de l'altre, que la persona pugui ser protagonista de la pròpia vida i recuperi el que els altres li han robat», indica el director del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya, Pepe Baena.

Església a Catalunya

PEPE BAENA

«S'ha d'assegurar no un treball qualsevol, sinó un treball decent»

«El discurs de l'Església l'hem de sumar a les veus d'altres actors que treballen pel treball digne»

de treball i de producció. En aquest quart episodi, però, la combinació de l'automatització i la digitalització ho transforma tot: «Les noves tecnologies han provocat un canvi progressiu de l'estructura laboral. Avui els horaris són diversos, el lloc de feina no és fix, el capital prové de països diferents, la ubicació dels centres de producció és canviant i dispersa», sentència Crespo.

Ara bé, aquesta «nova economia» també comporta certs perills com «la manca d'identificació del treballador amb l'organització i, d'altra banda, l'empresa gaudeix d'una major facilitat per decidir i modificar les condicions de treball», anota Crespo. En aquest punt, el paper tradicional dels sindicats també s'està redefinint: «Els sindicats han perdut capacitat de negociació i defensa dels drets laborals a causa de la individualització i la liberalització, de manera que les regles del joc s'han transformat», sosté Crespo.

En contra de la defensa col·lectiva dels treballadors juga la precarització progressiva: «El problema, a més, és que, quan es dona aquesta situació, les capacitats de lluita baixen i la gent es desmobilitza», ha admès el secretari sortint de CCOO a Catalunya, Joan Carles Gallego. «Els sindicats comencen a adonar-se que és necessari un canvi d'estratègia. El treballador ha deixat de sentir-se de classe obrera i ja no confia en l'acció sindical, ni l'espera, sinó que cada vegada busca més la resolució del seu problema de manera individual, amb la qual cosa es perd la força de la col·lectivitat», observa Crespo.

Església pel Treball Digne

«Estic lluny de proposar un populisme irresponsable, però l'economia ja no pot recórrer a remeis que són un nou verí, com quan es pretén augmentar la rendibilitat reduint el mercat laboral i creant així nous exclosos» (*Evangelii gaudium*, 204). Francesc, al llarg del seu pontificat, s'ha caracteritzat per un llenguatge sense embuts i directe contra una «economia sense un rostre i sense un

Reivindicació de la Pastoral Obrera en el 8 de maig, Dia de la Dona Treballadora.

objectiu veritablement humà».

«El Papa ha donat un altre aire a l'Església i una cara més amable, però també profètica —admet Baena—. En les encíclics sempre hi ha una denúncia: no pot ser una societat del descart o la frase que toca molt: "aquesta economia mata."» Tot aquest magisteri de Francesc és present en la iniciativa Església pel Treball Digne (es pot ampliar informació al web treballdecent.cat i signar el manifest) en la qual podem trobar diverses entitats eclesials, delegacions i moviments vinculats a la Pastoral Obrera.

«L'Església fa temps que incideix en el treball: ja des del segle XIX quan va aparèixer la Doctrina Social de l'Església, es parlava de la relació entre treballador i empresari», subratlla Baena. Igualment important és la «implicació progressiva dels bisbes», que va materialitzar-se en la nota de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre el treball decent el 6 d'octubre de l'any passat. «Volem conscienciar totes les persones, començant per les que formem l'Església, i amb les quals ens relacionem, que s'ha d'assegurar no un treball qualsevol, sinó un treball decent», destaca Baena.

Un aspecte important és el del treball en xarxa: «L'Església sola no pot fer res. El nostre discurs l'hem de sumar a les veus d'altres actors que treballen

pel treball digne», remarca Baena. En aquest punt, Baena subratlla que «hi ha molta gent creient treballant colze a colze amb la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, en l'economia social i solidària, en la Plataforma contra la pobresa energètica, pels immigrants sense papers... I això sovint no es veu com a Església, però sempre diem que hem de ser llevat en la massa. Anem pel bon camí. Si som una minoria sig-

Quin treball volem?

«Promoure el creixement econòmic sostingut, inclús i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tots.» Aquest és el vuitè dels Objectius de Desenvolupament Sostenible que els governs de l'ONU s'han compromès amb diferents metes a assolir fins al 2030. «La societat serà prou exigent per fer complir aquests compromisos?», es preguntava el director de l'agència a Espanya de l'Organització Internacional del Treball, Joaquín Nieto.

L'OIT va participar el 3 d'abril al cicle «Els dilluns dels drets humans» que organitza Cristianisme i Justícia. Nieto va explicar que l'OIT ha obert un diàleg mundial per definir quin tipus de treball volem. A la mateixa xerrada, el professor d'Economia a la UAB Albert Recio va constatar que «als països on el treball és més decent hi ha un pes de l'Estat molt gran i un sistema sindical potent». Igualment, va fer notar que «la qüestió ecològica complica molt el tema, ja que no es pot seguir creixent a aquest ritme».

nificativa molt millor».

Pepe Baena, que és prevere del bisbat de Terrassa, sosté que no el preocupa tant que «la gent vingui a missa, sinó que l'Església estiguem al *meollo*, en alerta, al costat del que s'està vivint, ajudar a analitzar-lo i denunciar-lo. Veig que en el clergat que surt dels seminaris la part social queda limitada a Càritas: aquí és important el treball del laïcat. No podem caure a separar la jerarquia de la resta, el que diu el Concili Vaticà II és que tots som Poble de Déu en marxa, convocats per un Jesucrist que ens diu que hem d'anar a portar aquesta Bona Notícia al món».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NAÚTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NAÚTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n

08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es